

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Custodia sensuum iuuat ad custodiam castitatis

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

^{s^e missam} ^{aliq^u p^{ro} max^{ime} pollutionū}
 Non inconfessus celebres dum pollueris sic
^{professorē} ^{i. h^{ab}ere nō potes} ^{s^e missam}
 Habueris si non habeas vel eum qui celebrat pro te
^{s^e bonū} ^{diuinū officū}
 Fac aliquid per quod digne possis celebrare

¶ In ista pre magister assignat quasdam causas inducetes hmoi vicia. Pri-
 mo facit hoc. scdo ponit vna distinctōem. z annectit qsdam documentū
 ibi (Polluitur zc) Primo dicit sic. ocia. voluptates z etiā diuitie. crapule. z
 potatōes supstue reddunt hoīem viciōsum. z nisi homo esset ab istis ni-
 hil illi profunt sua bona opera. Subdit. ergo monstrabo paucos artici-
 los quos si cōsiderabis multa ex his inuenies z diuersa vicia. Subdit. q^{uod}
 aliqñ fit pollutio in nocte. z sic ppter tres causas. Primo ppter turpes cogi-
 gitatōes habitas in die de mulieribz. Scdo ppter nimias crapulas. Ter-
 cio ppter supfluitatem nature. quia forte virtus retentiuā est ita debilis
 q^{uod} nō potest retinere. z sic natura sagat purgat seipam. z pme due pollu-
 tiones inducunt peccatū. sed tertia nō. Sed si talis pollutio ptingit p^{er}
 bytero de nocte. tunc sequenti die nō celebret missam nisi p^{ri}us p^{ro}ficetur.
 vel aliqd ferat seu faciat ppter qd celebrare poterit

¶ Notandū. auroz pus retigit aliqua de luxuria. z illoz diuerse pnt ee
 cause inducetes talia. Ut ergo possimus talia fugere. cū malū nō euitatur
 nisi cognitū. ergo magister vult q^{uod} luxuria causetur ex ocio. delicijs. diuitijs
 crapulis. z potatōibz supfluis. q^{uod} enumerata nō sunt vicia q^{uod}rum in se. s^{ed}
 sunt vicia q^{uod}rum ad penitentem. Primū vicium est ocium. vnde cum ipse
 ociosus aliqd operari nō p^{ro}tunc peccatis insistit. ergo dicit Florista. Ocia
 dant vicia. Et ergo sancti patres vitabāt sp^{iritu} ocia. quia semp ozōnibus bōs
 nis sermonibus z alijs hmoi operibz occupati fuerunt. z ab illo ocio causa
 tur luxuria. z rō naturalis est. quia tempore ocij humidum qd est materia
 luxurie nō psumitur. ergo instigat luxuriā z suscitāt eam. Unde delictie in-
 ducunt luxuriā. vt patet p^{er} experientia de actibus z visionibz deliciosis q^{uod}
 inducunt magnam luxuriā. Sed diuitie faciunt hominem viciōsum. z
 hoc est intelligendum de istis q^{uod} abutuntur diuitijs. z ergo dicit p^{ro}ph^{eta}. Bal-
 ti perierūt ppter diuitias. similiter dominus in euangelio dicit. Sicut impos-
 sibile est camelū p^{er} foramen acus transire. sic diuitem intrare regnum celo-
 rum. Et hoc etiam patet de diuite de quo loquitur dñs in euangelio dicit
 cens. Hō qdā erat diues z induebat purpura q^{uod} petijt guttā aque porri-
 gi de manu lazari sup linguā suā. Itē crapule faciunt hoīem viciōsum. q^{uod}
 quando venter delicatis cibarijs satiatur tunc p^{ro}inue ad libidinem labo-
 rat. Itē potatōes faciūt hoīem viciōsum. q^{uod} ebrietas maxime viciat hoīem
 et ebrius duplici pena puniendus est. vt dicit p^{ro}ph^{eta} tertijs ethicoz. Et ergo
 dicit ap^{osto}l^{us}. Sobrijs estote z vigilate. Crapule z potus inducunt luxuriā ex
 abundantia supfluoꝝ humoꝝ q^{uod} humores luxuriā inducunt.

¶ Item notandū. hō diligēter debet custōdire sensus suos ne cū eis pec-
 cet. ne mors p^{er} fenestras quinq^{ue} sensuū ingrediat. quia dicit scriptura. q^{uod} cor
 potis sensus non custōdit mortis aditūz sibi referuat. q^{uod} qñq^{ue} sensus sunt

Summula Raymundi

post mortem. hoc patet maxime per Eua in qua omnes quinque sensus mors subintravit.
Primo per visum. quia videndo. esus pomi acquisit. Secundo per auditum. quia per
serpentem diaboli acquisit et finem eius per se accepit. Tercio per odoratum. quia per eius
esum et odoratum infecta fuit. Quarto per gustum. quia per ipsum gustum dei preceptum in
frangebatur. Sicut dicitur de tactu. Et hoc dictum non est solum repertum in Eua. sed in
omnibus peccatoribus mundi. nam quicumque dantur illi mors subintrat per omnes quinque sensus
ideo maxime custodiendi sunt ne per eos mors eterna subintret.

¶ Item notandum. magister dicit quod triplex est pollutio carnis. ut patet in littera. et quando sacerdos
aliquis illarum pollutionum fuerit infectus vel pollutus. tunc non debet celebrare
missas nisi prius sit confessus. et hoc dictum maxime est intelligendum de primis dua-
bus pollutionibus. Sed tamen propter reuerentiam sacramenti. tunc etiam potest intelligi de
tercia. scilicet que fit ex superfluitate nature. sed si quis confessorem non possit habere statim
sequenti die. nec etiam per se celebrare. tunc debet aliquid facere ad laudem dei ratione cuius
dignificat ad celebrandum missas. et postea statim confessorem habere debet et profiteri.

¶ Ultimo notandum. homo debet custodire cor suum ne aliquo cogitatione peruersa
maculet. iuxta dictum sapientis. cum omni custodia cor tuum custodis. quia ab ipso vis-
ta procedit si bene custodias. si autem custodia ab ipso trahit mors intrat. et sic dicitur
beatus Augustinus. Si quis vult saluari debet omnia ista vitare que alliciunt ipsum ad peccatum
dum. ut puta ludum. diuitias. voluptates et similia. sicut sunt omnia gaudia mundana
na. ut choree. et sic de alijs. quia si a talibus non desistat a peccatis desistere non potest.
vii. Cuiusmodi sanctus eris. cum peruerso perterris

¶ *.i. ordinem omnium*
Pretulerit nature cursum vir cum muliere

Excedit propria. varios modos coeundi
modos .i. manebunt .i. impuniti

Quorum sunt multi nec dimittuntur inulti
s. sodomie .i. peccati .i. peccatorum .i. puniuntur

Dixit modos proprio sceleris reus exprimat istos
s. tu peccator

Mandando lesor fieres et non medicina
.i. quomodo .i. vir s. mulier

Qualiter iste vel hec expurgitet vel agitetur
.i. incitationibus siue molestationibus

Luxurie stimulis nisi conscius hic homo nescit

Hi sodomie ciues sunt. hi molles. reliquique
.i. in actu coeundi naturali

Sunt in exercitio carnis turpes et ab usu

Discedunt. vir fit femina. femina quoque fit vir

Vir per se peccat. peccat secum mulierque